

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ, ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ, ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ

ΓΡΑΦΕΙΑ: ΠΑΤΗΣΙΩΝ 8 ΤΗΛ. 30.461 ΙΔΡΥΤΗΣ: Κ. ΕΛΕΥΘΕΡΟΥΔΑΚΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΦΩΤΙΑΔΗΣ ΣΑΒΒΑΤΟ 12 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 1938

ΕΦΗΜΕΡΑ

Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΜΠΝΕΥΣΗ

PUNCTUM CONTRA PUNCTUM

«ΠΟΛΙΤΕΙΑ»

ΣΤΟ ΕΡΓΟ ΤΟΥ ΡΑΒΕΛ

ΤΑ ΛΑΓΚΑ ΘΕΑΤΡΑ

Στο προηγούμενο σημείωμά μου, υποσχέθηκα, πως στο σημερινό μου θα μιλούσα για ένα μικρό σε όγκο, αλλά όχι σε σημασία, βιβλίο του κ. Α. Αντωνιάκου, γυμνασιάρχου υπό Δ' Γυμνάσιο Θεσσαλονίκης, που πριν λίγες μέρες είχα τη χαρά να το διαβάσω και που έχει για τίτλο: «Η Πλατωνική Πολιτεία».

Ο κ. Αντωνιάκος στο βιβλιαράκι του αυτό, γραμμένο στη δημοτική γλώσσα, μας δίνει την περιληψη του έργου εκείνου του Πλάτωνα, που ο μεγάλος φιλόσοφος της Αθήνας εργάστηκε για πολλά χρόνια της ζωής του και που θεωρείται το πιο έξοχο από τα κεμήλια της πνευματικής κληρονομιάς του. Πρόκειται για μία τέτοια έκλαστική της «Πολιτείας», που οι αμύητοι στη διαλεκτική του Σωκράτη, μπορούν με τον πιο εύκολο κι άκοπο τρόπο να καταταπισθούν και κατανοήσουν κάπως τις κοινωνικές και πολιτικές ιδέες του ίδιου της Ακαδημίας.

Από τότε που πέθανε ο Πλάτωνας πέρασαν δύο δόκιμες χιλιετίδες και μερικοί αιώνας, κι όμως ακόμα το έργο του αυτό, που συγκεντρώνει το εξαιρετικό ενδιαφέρον όλων των διασωζόμενων του κόσμου, δεν έπαψε ούτε στιγμή να σχολιάζεται και να συζητείται. Πραγματικά, εκφράζει ιδέες, γύρω από τις οποίες αντλήσαμε τις βασικές ιδέες της μοναχίας, που έχουν ακόμα ξεπεραστεί, μα που, απ' όποιονδήποτε κι αν διατυπώνονταν σήμερα, στον 20ό μας αιώνα, θα προκαλούσαν θέματα πολιτικής κι αντίδρασης. Μία από αυτές είναι κ' η πρότασή του να εξομοιωθεί η γυναίκα άλλοτε με τον άντρα και να τον συγκαταλάβει γυνική στους αγώνες; «Γυνές στην παλαιότερα μαζί με τους άνδρες — τα κομμάτια που αναφέρω τ' άκουπ' άπως υπάρχουν στο βιβλίο του κ. Αντωνιάκου — αποκάντας όλα τα γυναικειακά σπόρ, όχι μόνο στη νεανική τους ηλικία, αλλά και στη γερωνική, δε θα προξενούσαν και μια πομπή εντύπωσης, αφού θάνα ιτυμένες με το σεξουαλικό φόρεμα της αρετής».

Επειτα υπάρχει η άλλη περιληψη πρότασή του, «καισες γυνώες να μην έστιν; ποιά είναι ακριβώς το παιδί του και κανένα παιδί να μη γνωρίζει είτε μητέρα, είτε πατέρα». Θα μακρολογούσα πολύ να αναφέρω το πως θα πετυχαίνονταν αυτό, πράγμα εξ' άλλου γινώστω, κ' έτσι άρκοιμα να παραθέσω ποιά θα ή- πον η ωφελιμότητα του τόσο αζε- σπαστικού αυτού μέτρου; «Χωρίς άμφιβολία η κοινότης αυτή των γυναικών και των παιδιών είναι ή πιο σύμφωνη κ' ή πιο συμφέρουσα στην πολιτειακή μας διάταξη, γιατί συμπιέει με το μεγαλύτερο πολιτικό αγαθή, την κοινή χαρά και την κοινή λύπη, που θα δοκιμάζον όλα άνεξαρτήτως οι πολίται για το κάστυ, που θα συμβεί είτε σε ένα Άτομο είτε και σε όλη την πολιτεια, άντε- ρόλαχα άπως αισθάνεται τον πό- νο δόκλιμο το ανθρώπινο σώμα ή χτύπησε έστο και το μικρό του έα- χτυλάκι. Καισες μας πολιτεις δέν θ' άκουστέι να λέει «αυτό είναι δικό μου» — έκτος από το ίδιο του το κορμί — «τοστό είναι δικό σου», άλλα «λα ελα μ' ένα στόμα θα λένε «αυτό μας ενδιαφέρει», εκείνο δέν μας εν- διαφέρει», είτε για γυναίκα ποσκει- ται, είτε για παιδί, είτε για άτι λο- γής άλλο χτήμασ.

Ουτοπίες, θα πούν μερικοί. Καί δε θα είναι οι πρώτοι. Πολλοί, πασά πολλοί ως τώρα, έγγραφοι την «Πολιτεια», το έργο αυτό, που μά από τις μεγαλύτερες διάνους που πλα- μήθηκαν άπάνω στη γή μας, το θε- ωρούσε σαν το πιο αντιπροσωπευ- τικό άλης του τής ζωής, με τη μονα- δική αυτή λέξη. Κι' ο ίδιος είχε προβάλει, πώς με το όπλο αυτό έά- τον χτυπούσαν, όσαι είτε θά ήσαν ά- μισκοί να κατανοήσουν το βάθος της σκέψης του ή από ιδιοτελεία θά έπιθυμούσαν να το άρνηθούν. «Φτιά-

Πενθεί πάλι ή γαλλική μουσική την απάθεια ενός από τους πιο έξοχούς της συνθέτες. Ο Ραβέλ είναι, βέβαια, ένας από τους μεγάλους μουσικούς που, απε τέλος του ΧΙΧ αιώνα, επαναστά- τισαν την τέχνη κι άνοιξαν και- νουργίους δρόμους στον κόσμο των ήχων.

Η έμπνευση του Ραβέλ παρουσιάζει πρώτα πα- ράξενο γενικό χαρακτή- ρα: αυτός ο άριστοκρά- της του πνεύματος, που το λέγαμε «κλασσικό», είχε πάντα τη λεπτή ει- ρωνεία ναποφύγει τα κλασσικά θέματα ή δια- νοητική του περιέργεια τον τραβούσε ή προς τη λαογραφική λογοτεχνία, ως την πιο φυσική, την πιο ανθρώπινη, ή προς την πιο εξέλιγμένη κι άνώτερη μορφή της τέ- χνης, από τις φαντασμο- κοπίες του Άλοισίου Μπερτρών ως το συμβο- λισμό του Βερλαίν ή του Μαλλάρμέ έπειτα ή έμ- πνευσή του παρουσιάζε μεγάλη ποικιλία, έγκυ- κλοπαιδική άς πούμε, άχι μόνο «γεωγραφική», αφού την πήρε από την Ι- σπανική λαογραφία, από τη φλαμανδική, από τη σκωτική, από τη ρωσική, από την έβραϊκή, άπο την Ιταλική, από τη βασκική, από τη γαλλική, μα και «ιστορική», αφού τα θέματα άνήκανε στην άρχαιότητα και στη σημερινή εποχή.

Το έλληνικό στοιχείο δέν έπαι- ξε άσημαντο ρόλο στο έργο του Ραβέλ. Είναι χρέος μας να έξε- τάσουμε τι γινώστω ά καλλιτέ- γνης στην Ελλάδα κάθε εποχής, και να χαρούμε τον τόπο που γυ- νιμοποίησε πολλές φορές την έμ- πνευση κ' έμεις μια πρωτότυπη πολι- τεια, που, άν δέν μπορεί να σταθεί στην πραγματικότητα, δέν χάνει ό- μως καβάλο από την άξια της. Πάντα θα στέκει ιδανικό πρότυπο, που κάθε πολιτεια θα προσπαθεί να το μοιάζει.

Επειδή, βέβαια, δέν έχω την εν- τοσιότητα κ' εγώ πρόθεση να έτα- λώσω, μέσα σε μία στήλη, ένα τέτοιο έργο, θ' άρκοσώδω να αναφέρω έκ- όμα ένα άπόσπασμα, που φανερώει από ποιά βαθεία πίστη προς τη δ- καισύνη ξεκίνησε ο Πλάτωνας, για να οικοδομήσει την πολιτεια του: «Η φρόνησι, ή άρετη, ή σοφία, ή άμορφία και ή δύναμη, με κανένον τρόπο δέν μπορούν να άνηκουν στην άδικία, την κακία και την άμάθεια, άλλα είναι χαρακτηριστικές ιδιότη- τες της δικαιοσύνης. Η άδικία γεν- να μία και δειχόνους και παλάν- μουσ, ή δικαιοσύνη, όμόνοια, εύτυχία και άγάπη».

Τελειώνοντας δέν έχω παρά να συχαρώ τον κ. Αντωνιάκο, για την ώρα του προποβόλια, που στέ- κεται ένα άξιο παράδειγμα για μι- μηση, άν θέμε τ' άθάνατα έργα έ- κείνων, που τίμησαν «έσ άελ» τον τό- πον αυτόν που κατοικούμε τώρα έ- μεις, να γίνουν κτήμα του μεγάλου άναγκαστικού κοινού.

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΦΩΤΙΑΔΗΣ

Χωρίς να κάνω γενι- κή μελέτη της τέχνης του Ραβέλ, θάθελα να περιοριστώ εδώ σ' αυ- τή την άποψη, και να σημειώσω ποιά θέση άπόκτησε ή έλληνική έμπνευση στο έργο του, και πώς εκφράζει τη μουσική του αντί- ληψη.

Μία από τις τελευταίες φωτογραφίες του Ραβέλ.

II

Δέν έγραψε με μιάς ο Ραβέλ τα έλληνικά του έργα, μα τα διασκόρησε από την άρχή ως το τέλος της παραγωγής του. Δέν έχουν όλα τα ίδια χαρακτηριστι- κά, και συνδέονται με την Έλ- λάδα για διάφορους, μάλιστα διαφορετικούς λόγους (θα προσ- παθήσω να το εξηγήσω).

Βρίσκουμε, χρονολογικά, πρῶ- τα το Άργαίο Μενουέττο, που βγήκε στα 1895. Έπειτα γράφη- κον τρεις Καντάτες, ή μιά, ή Μύρρα, στα 1901, ή δεύτερη, ή Άλκυόνη, στα 1903, ή τρίτη ή Άλυσσα, στα 1905. Στα 1907, δη- μοσιεύτηκαν οι Πέντε έλληνικές λαϊκές Μελωδίες. Στα 1911, βγή- κε το συμφωνικό ποίημα, ο Δα- φνης κ' ή Χλόη. Τέλος, στα 1918, έγραψε ο Ραβέλ μια Μετόπη για τη Σονάτα της Θεσσαλονίκης και για το Ποίημα του Βαρδάρη του ποιητή Κανουτέ.

Μιά σύντομη ανάληψη καθενός άπ' αυτά τα έργα θα μας δείξει το χαρακτήρα της «έλληνικότη- τας» του Ραβέλ.

1ο) Το Άργαίο Μενουέττο γρά- φτηκε για μία εξέταση που έθα- σε ο μουσουργός. Είναι το δεύ- τερο έργο που σύνθεσε (όστερ' άπό τη Γελόια Πατινάδα του 1894). άν και δε βρίσκουμε μέσα ούτε την αισθηματικότητα ούτε το ύφος που θα δείξει στα μετα- γενέστερα του έργα, όμως κιό- λας φαίνονται τα περισσότερα άπο τα χαρακτηριστικά του ή άρ- μονική λεπτότητα, ή τάση προς τη γραμμικότητα στην άρχιτε- χτονική της σύνθεσης, ή αντίθε- ση μεταξύ της κλασσικής αντίλη- ψης και του ρυθμού στην ανά- πτυξη του θέματος. Η εικονο- γραφία της πρώτης έκδοσης της

ΑΡΘΡΟ ΕΙΔΙΚΑ ΓΡΑΜΜΕΝΟ ΓΙΑ ΤΑ "Ν. Γ." ΑΠΟ ΤΟΝ «ΑΝΤΡΕΑ ΜΙΡΑΜΠΕΛ

παρτιτούρος παρασταίνει έναν τομπαή της Άρκαδίας που παί- ζει τη φλογέρα, ο ζωγράφος έ- κανε λάθος, όπως οσάτα το πα- ρατήρησε ο Κορτό (βλ. τη Γαλ- λική Πισανιστική Μουσική, τ. Β', σελ. 23). δέν είναι καθωσού άρ- γαίο, αυτ' έλληνικό το θέμα δέν διάλεξε ο Ραβέλ ως θέμα, δέν άνάγεται αυτό το με- νουέττο πιο μακριά από τον ΧVIII αιώνα (που ο μουσικός είχε γι' αυτόν κάποια προτίμηση) την έλληνικότητα του έργου πρέπει να τη γυρέψουμε στην τεχνική του, γιατί, άν και δε μελέτησε ή διαίτερα την άρχαία μονο- ωδία, ο Ραβέλ είναι, με τον Ντέ Μπουσσύ, ένας από τους πρώτους που νόμισαν πως δέν πρέπει να περιοριστεί ή έκφρα- ση της μουσικής σκέψης μόνο στους διδυνωστούς και συνηθισμένους τρό- πους, τον ελάσσονα και το μείζονα, μα προσπά- θησαν να σπάσουν αυτό το στενό πλαίσιο και να έφεύρουν, έξω από τη δε- δομένη γραμμή, άλλα εκφραστικά μέσα. Έκει- νο που τραβούσε το Ρα- βέλ στην άρχαία έλλη- νική μουσική δέν είπανε τόσο ή μονωδία, που τη μετάρθεσε σε πολυφωνία χωρίς να την καταστρέ- ψει, όσο ο μεγαλύτερος άριθμός των τρόπων, των τόνων και των ειδών, που την έφαρμογή μιας συ- γρονιμένης τεχνικής, μπορούσε να πλατύνει το έδαφος της μουσικής: έτσι άρχισε ο Ρα- βέλ τη μουσική επανάσταση που οι συνέπειές της είναι βαθιές και παγκόσμιες. Το πρόβλημα της μουσικής τεχνικής στάθηκε να γυρέψει ο συνθέτης την έμ- πνευσή του στην άλλη και μονω- δική έκφραση μιας φυσικής τέ- χνης, και να χρησιμοποιήσει, για την άρμονικοποίησή της, μια λουλουισμένη πολυφωνία. Η γυναι- κότητα αυτής της άρχης είναι άνομοσθητή και χαρακτήρι- ζει σήμερα τις πιο πρωτότυπες δημιουργίες της μουσικής, κάθε χώρας, στην Ελλάδα ενός Ριάν- δη, ενός Βάρβαρη, ενός Πιστό- δη, ενός Πονηριέ, για να ανα- φέρω μόνο άποσπασμα.

2ο) Οι τρεις Καντάτες φαίνου- νται να έχουν έλληνικό μόνο το ό- νομά τους, τη Μύρρα, την Άλ- κυόνη, την Άλυσσα. Έβουμε πως τις υπέβαλε ο Ραβέλ στους τρεις διαγωνισμούς για το Βρα- βείο της Ρώμης των 1901, 1903 και 1905, μα χωρίς έπιτυχία, ά- φο, άν την πρώτη φορά άπονε- μήθηκε στον μουσικό ένα δεύτε- ρο βραβείο, και πάλι γάρη στην έπιμονή του Μοσσενέ, τις δυο άλλες άρνήθηκε ή έπιτροπή να βραβευτεί ο συνθέτης (δέν έπι- μένω στο σκάνδαλο που προέξ- ησε αυτή ή διπλή άποτυχία, για- τι άντιστέκονταν τα έργα στο μουσικό συμμορφισμό και λογω- τιστικό της εποχής εκείνης, ού- τε για την άποκατάσταση του Ραβέλ που άκολούθησε και ποδ παραγνωστική της στάθηκε ο Φαρέ). Χαρακτηρίζονται οι καν- τάτες άπό το μίγμα της αισθημα- τικότητας (όπως βραίακεται στην όπερέττα) και της δραματικότη- τας μ' όλες τις επαναστατικές τάσεις που έπέφερε ο Ραβέλ στη

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΣΤΗ ΣΕΛΙΔΑ 111

«Απάνω στο θεατρικό μου να των 45 χιλιάδων, έπιτρέψτε μου να σας γράψω δυο λόγια». Έτσι μου γρά- φει μία άναγκαστήρια ύστερα από το διάβασμα των σημειωμάτων που άφιέρωσα τελευταία στη θεατρική μας κίνηση. Καί συνεχίζει: «Είναι γεγονός πως την πρώτη μεγάλη ά- θηση για δημιουργία κοινού, την έ- δωσε το κοστικό θέατρο. Άς δοίμε όμως, άν τόσον αυτό, όσον και το θέατρο της κυρίας Κοποπούλη — που μοιάζει να ακολουθεί την ίδια ταχτι- κή — έκπερώνουν το βασικό τους σκοπό. Να έμπνευσουν δηλαδή την ά- γάπη και το ενδιαφέρον του κοινού για το θέατρο, κι' άκόμη να του άδ- σουν τα μέσα για την κατανοήσή του. Άς ριζούμε μια ματιά σ' αυτό το κοινό, άφίνοντας κατά μέρος το κοινό της «πρεμιέρας» που δέν μας ενδιαφέρει και που θυμίζει κατατλη- κτική το κοινό των συμφωνικών συ- ναλιών άφου είναι σχεδόν αυτό το ίδιο. Αυτό δέν θα πεί βέβαια πως έχουμε θεατρικό κοινό και θέατρο, άς δέν έχουμε σίγουρα και μου- σική κίνηση, όσο περισσότερο συμ- βάλνει αυτό με τις συναλιές, που για να τις παρακολουθήσει κανείς από το ύπερωρόν, χρειάζεται 40 δραχ- μέσ εισιτήριο για τη γενική δοκιμή και 50 για την ήμερα της έκτέλεσης. Άς έξαγορησουμε όμως στο θέα- τρο: Τις άλλες μέρες μετά την επρό- της; οι πλατείες των θεάτρων για μίζουν τ' άπογνάματα περισσότερο από κυρίες, και το βράδυ περισώ- τερο από κυρίους. Στο κοινό που μπορούμε να σταθούμε είναι το πρώτο και δεύτερο έξωστη- μό αποτέλεσν σιλήθως φοιτητές, μαθητές, υπάλληλοι, που σ' αυτούς πραγματικά δίνει την εύκαιρία το δακάδραμο ή εισιτήριο να Ικανοηί- ρουν την άγάπη τους ή την περιέ- γειά τους για το θέατρο. Μα κι' αυ- ται άκόμα, άν το καλοεξετάσουμε, δέν πρέπει να μας ενδιαφέρουν. Κι' ή άγάπη τους για το θέατρο ήλιό- χει, και τα σχετικά μέσα για να ίκα- νοποιηθούν λίγο ή πολύ, δέν τους λείπουν. Να λοιπόν από ποιος άν ποτελείται το θεατρικό κοινό των 45 χιλιάδων, και άπ' αυτούς ποιά είναι το ποσοστό των παραστάσεών θεατρώφων. Που είναι δικος το με- γάλο κοινό, ο λαός; Δέν το άβκα- πο τε, και δίχως άλλο δέν έχουμ την άξίωση να δοίμε τη συνειδή ε- στ' «Μάλαρα» ή στη «Βενετία της λα- δης Γουντεριέρ». Μήπως όμως άν υπάρχει θέατρο που να εξημε- τεύει άποκλειστικά αυτό το μεγάλο κοινό; Μ' έργα ειδικά προς αυτό το κοινό; Υπάρχει ένα θέατρο το Λαοό ή μήπως έγκαταλείψουμε την ιδέα της εξημετέρευσης... αυτό το μεγάλο κοινό που θάπρεπε ίσα ίσα αυτό και μόνο ν' αποτελεί τ' άπώτερό της μεγαλειότητάς μας προσπαθήσει και προσάχισ; Μήπως το άρνησσε στην τύχη του, κι' επειδή δέν του λείπει ή άγάπη για το θέατρο, γι- να μίξει τις σθήουσες των επιδειρησών και των λαϊκών καταστάσεων, όπου θεατρεπώνεται το γούστο του; Κι' όμως τότε μόνο θα ποδή- πως εκπληρώσαμε το σκοπό μας — να γίνει το θεατρο βασικός παράνο- γος διαπαιδαγώγησης στη σημερινή μας ζωή — όταν αντικείμενο της προσάχης μας δέν είναι μονάχα το κοσμικό, είτε το μορφωμένο κοινό. Αύτά μου γράφει ή άγνωστη, μα παρατηρητική και σοφή — άν κρίνει κανείς από τα γρασόμενά της — άν κανείς σπουδία μου, θύγοντας έλα προς βλημα που μόλο που δέν έχει έστρά- γει από την προσοχή εκείνων που μελετούν τη θεατρική μας ζωή, παρ- μένει όστόσο άκόμα τή λύση του ά- πό τους άρμόδιους. Η λύση αυτή, με

Ο Κ. ΑΛΦΡΕΝΤΟ

ΤΟΥ ΑΞΕΛ ΜΟΥΝΤ (ΑΠΟ ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ: "ΑΝΘΡΩΠΟ ΚΑΙ ΖΩΑ...")

Για το πρώτο βιβλίο του "Αξελ Μούντ" από βιβλίο του Σάν Μικελ, το πρώτο...

Μπολεύω Σαιν-Μισέλ, σ'ες λογάριαζαν ότι πενήντα τον καρι κι εδω μένο τεσσάρη, αν τον πενήντα...

ΜΕΤΑΦΡ. Α. ΔΑΦΝΗΣ ΤΣΙΡΑΓΓΕΛΟΥ

Έτσι πέρασε το φθινόπωρο ελπιόμοια, λόγω χάρη, την τρίτη...

Ενώ οι βραστήρες λάβα κατακλιναν τον φανταστικό κόσμο του κ. Αλφρέντο...

Αυτό που με σκανδαλίζει περισσότερο ήταν που ο κ. Αλφρέντο...

Το "Αυτοκρατορικό" δεν ήταν άκριβο κέντρο, όπως έλεπετε. Στο Π. Μπαρμπάνος και δημόσιο...

Οχι, ποτέ δεν θα διηγήθουν στον κ. Αλφρέντο ότι είχε δεχτεί τα "Αποστέμ", δεν άνταπερα ποτέ...

Μιας τελειώνας το τελευταίο λόγο ενός ντουέτου ο κ. Αλφρέντο...

Η ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΚΑΙ ΤΟ ΥΛΙΚΟ ΤΗΣ

ΤΟΥ Κ. Χ. Ι. ΜΑΚΑΡΟΝΑ

Είνα βέβαια πως η αρχιτεκτονική καταχειμάζει με ελαφρότητα...

Μια αντίθεση και με διαμορφωσία στο πνεύμα αυτό είναι τα τεσσάρη...

Ανάμεσα όμως από επισημοποιητά αυτά υπάρχουν μερικά που μπορεί κανείς να έχει αντίγραφο...

Γιατί λοιπόν στην τόσο μεγάλη και εφορματική αυτή τέχνη δύναται...

Αν θεωρούσαμε ομοίως την άποψη αυτή, θα πρέπει να δεχτούμε πάντοτε...

Δε μπορεί να αρνηθεί κανείς βέβαια, ότι πολλές φορές το υλικό, όπως τάρτα το μπτον, έχει την προ...

Λαβών χάρτην ο Τοξότης και ποιήσας σχήμα κώνου ομίλει μετά σοφίας εις την Άνω Άνωτολή...

Κι' είναι, και στον πέπτο "Ημερών τα λιμνίνα είναι ν' αράξω, και το άνειρο Μαγγελάνου στον ίδιο πόρτο να βρεθώ...

Μεσ' τήν καμπί, το δειλινο σιντορβιέται, σύννεφο όχνη και κοιτασθέν τ' αγριωδωρεί...

ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ

Και πάλι κομμάτι άπληστον... Τότε πήρε μια πέτρα και ήλπιον... Πάντα είναι η πέτρα και να φωνάζει...

Η ΖΩΗ ΚΑΙ ΤΟ ΕΡΓΟ ΤΟΥ ΣΑΙΞΠΗΡ

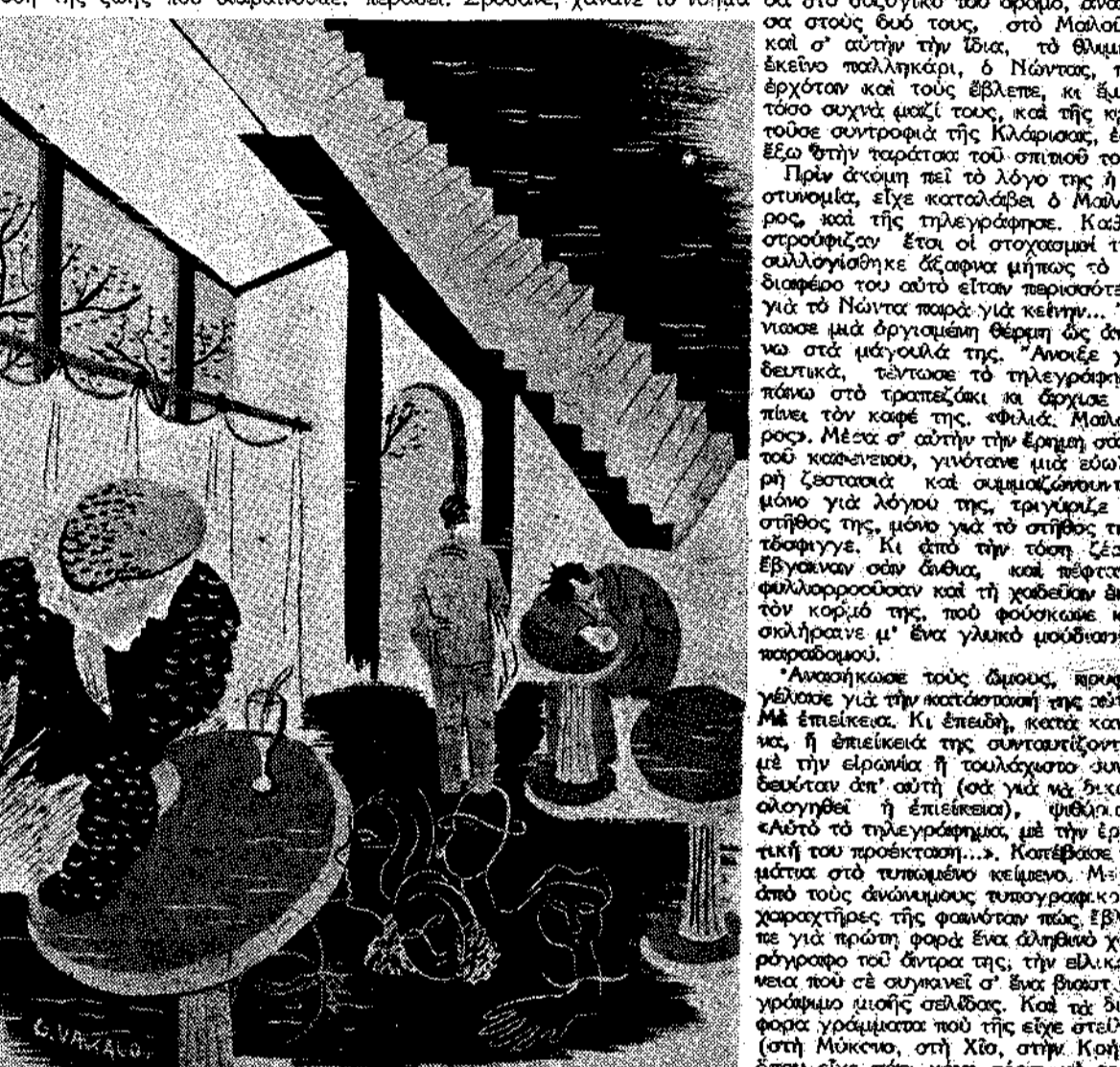
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΠΟΔΟΣΗ ΚΑΘ. Ν. ΒΙΚΤΡΑΤΟΥ... ΓΥΝΑΙΚΕΣ (Συνέχεια)... Όταν λοιπόν ο τάκος αυτός τον έ...

ΘΡΑΣΟΥ ΚΑΣΤΑΝΑΚΗ

17... Τά πεζοδρομία είναι έρημα... Μόσα από τη σωστή του θρόνου... Είχε το κλειδί για το δικό του διαμέρισμα...

"ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΧΩΜΑΤΑ"

1... χρομίο της Αιμιλίας, την ποινή... Διάρκεια, με τις κρυφές άδηφγής... "Ανταχώρασε τους άμους, προφ...

ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ ΣΥΖΥΓΙΩΝ... "Υστερα από την έμφυσημένη έπου...

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΝΙΚΟΛΑΡΕΙΖΗΣ

ΤΟΥ Κ. Γ. ΠΕΡΑΣΤΙΚΟΥ

Για «Ν. Γ.» αφήνω απόλυτα έλεγχους τους λογοτέχνες...

ΟΙ «ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ» ΚΑΙ Η «ΜΑΝΤΑΜ ΠΟΒΑΡΥ»

Με δέχεται μ' ευγένεια στο γραφείο του - ένα μεγάλο, ερόνιο...

Ο Δημήτρης Νικολαρέιζης

Από τους νεότερους συγγραφείς της μεταπολεμικής γενιάς...

Με δέχεται μ' αγάπη την παιδική σας ηλικία...

Οι εξαιρετικές, άλλωστε, εργασίες, που έχει κάνει μέχρι σήμερα...

Με δέχεται μ' αγάπη την παιδική σας ηλικία...

Με δέχεται μ' αγάπη την παιδική σας ηλικία...

Με δέχεται μ' αγάπη την παιδική σας ηλικία...

Με δέχεται μ' αγάπη την παιδική σας ηλικία...

Με δέχεται μ' αγάπη την παιδική σας ηλικία...

Με δέχεται μ' αγάπη την παιδική σας ηλικία...

Με δέχεται μ' αγάπη την παιδική σας ηλικία...

Με δέχεται μ' αγάπη την παιδική σας ηλικία...

Με δέχεται μ' αγάπη την παιδική σας ηλικία...

Με δέχεται μ' αγάπη την παιδική σας ηλικία...

Με δέχεται μ' αγάπη την παιδική σας ηλικία...

Με δέχεται μ' αγάπη την παιδική σας ηλικία...

Με δέχεται μ' αγάπη την παιδική σας ηλικία...

Με δέχεται μ' αγάπη την παιδική σας ηλικία...

Πρώτος-πρώτος, μου λέει, η βρομική ρίζα των ιδεών...

Με δέχεται μ' αγάπη την παιδική σας ηλικία...

Με δέχεται μ' αγάπη την παιδική σας ηλικία...

Με δέχεται μ' αγάπη την παιδική σας ηλικία...

Με δέχεται μ' αγάπη την παιδική σας ηλικία...

Με δέχεται μ' αγάπη την παιδική σας ηλικία...

Με δέχεται μ' αγάπη την παιδική σας ηλικία...

ΝΕΟΙ ΠΕΖΟΓΡΑΦΟΙ ΑΠΛΗ ΙΣΤΟΡΙΑ

ΤΟΥ Κ. ΝΙΚΟΛΑ ΓΡΑΪΚΟΥ

Έπαινε μερα τρεμελιάς, Ομιλία πώς ήμουν βαλκονιστής...

Με δέχεται μ' αγάπη την παιδική σας ηλικία...

Με δέχεται μ' αγάπη την παιδική σας ηλικία...

Με δέχεται μ' αγάπη την παιδική σας ηλικία...

Με δέχεται μ' αγάπη την παιδική σας ηλικία...

Με δέχεται μ' αγάπη την παιδική σας ηλικία...

Με δέχεται μ' αγάπη την παιδική σας ηλικία...

Με δέχεται μ' αγάπη την παιδική σας ηλικία...

Με δέχεται μ' αγάπη την παιδική σας ηλικία...

Με δέχεται μ' αγάπη την παιδική σας ηλικία...

Με δέχεται μ' αγάπη την παιδική σας ηλικία...

Με δέχεται μ' αγάπη την παιδική σας ηλικία...

Με δέχεται μ' αγάπη την παιδική σας ηλικία...

Με δέχεται μ' αγάπη την παιδική σας ηλικία...

Με δέχεται μ' αγάπη την παιδική σας ηλικία...

Με δέχεται μ' αγάπη την παιδική σας ηλικία...

Με δέχεται μ' αγάπη την παιδική σας ηλικία...

Με δέχεται μ' αγάπη την παιδική σας ηλικία...

Με δέχεται μ' αγάπη την παιδική σας ηλικία...

Με δέχεται μ' αγάπη την παιδική σας ηλικία...

Με δέχεται μ' αγάπη την παιδική σας ηλικία...

ΑΙΧΜΕΤΙΚΑ ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ ΑΠΕΛΛΗΣ ΜΙΧΕΛΙΔΑΚΗΣ

ΤΟΥ Κ. ΗΛΙΑΣ ΖΙΩΓΑΣ

Υστερα από μια άσπυρα σχεδόν είκοσι έτών, ο ζωγράφος Κ. Απελής...

Με δέχεται μ' αγάπη την παιδική σας ηλικία...

Με δέχεται μ' αγάπη την παιδική σας ηλικία...

Με δέχεται μ' αγάπη την παιδική σας ηλικία...

Με δέχεται μ' αγάπη την παιδική σας ηλικία...

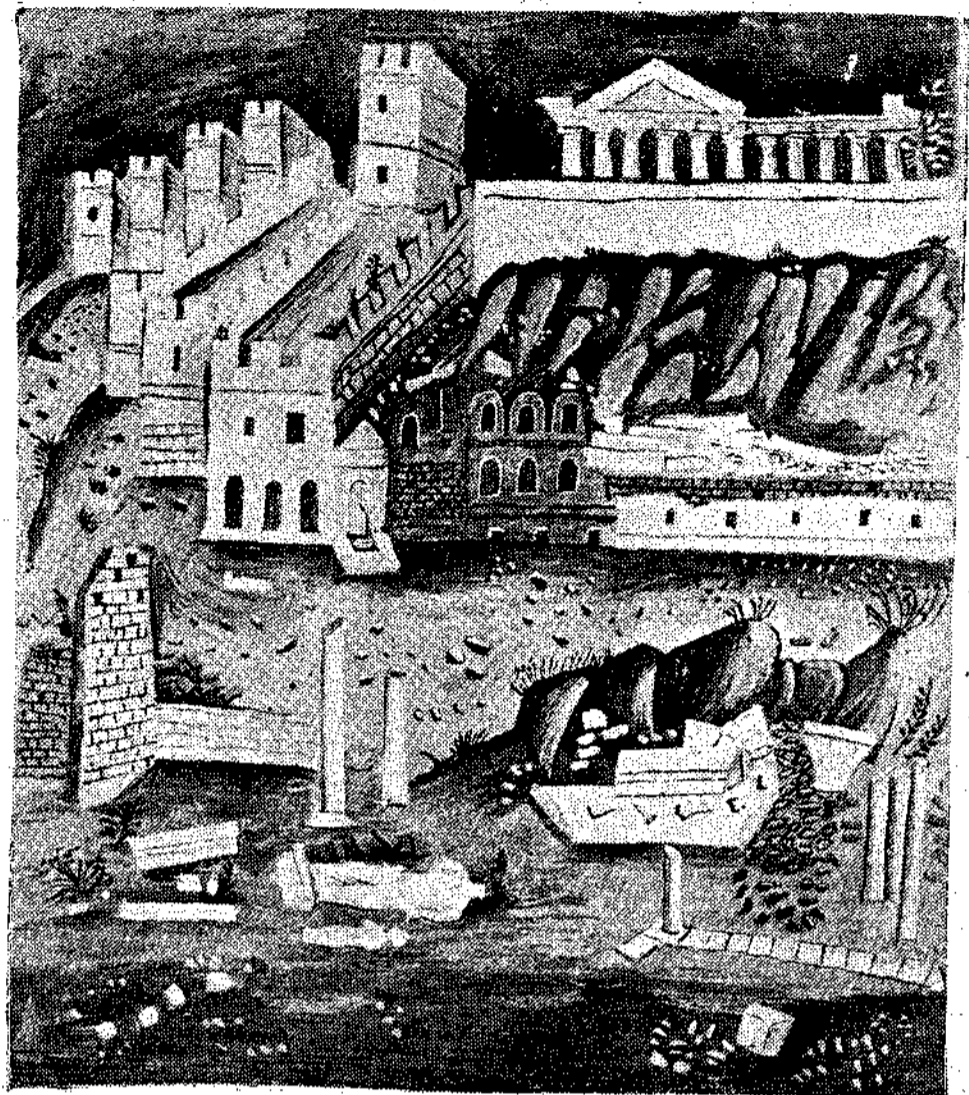
Με δέχεται μ' αγάπη την παιδική σας ηλικία...

Με δέχεται μ' αγάπη την παιδική σας ηλικία...

ΕΛΕΥΘΕΡΟΥΔΑΚΗΣ Π.Ε. ΛΙΘΟΓΡΑΦΕΙΟΝ - ΒΙΒΛΙΟΠΛΑΙΟΝ - ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦ. ΤΗ. ΕΒΔΟΜΑΔΙΟΣ. ΠΕΡ. ΛΟΒΕΡΑΟΥ... ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΚΑΘΩΦΟΡΗ... ΑΠΡΗ ΚΟΡΑΚΑ... ΕΛΕΝΗΣ ΣΠΗΝΑΙΟΥ... ΓΕΡΑΣΙΜΟΥ ΤΡΑΥΛΟΥ... ΟΣΚΑΡ ΟΥΑΓΓΛΑ... ΓΕΩΡΓ. Ι. ΚΑΜΠΑΣ... ΑΡΧΕΙΟΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ... ΝΩΝΤΑ ΕΛΑΤΟΥ... ΑΙΜ. ΣΤ. ΔΑΦΝΗ... Γ. ΜΑΤΖΟΥΡΑΝΗ... ΓΕΩΡΓ. Ε. ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΥ... ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΜΑΡΣΑΛΗ... ΤΗΜΑ ΒΙΒΛΙΩΝ ΕΥΚΑΙΡΙΑΣ... ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΓΡΑΪΚΟΣ ΗΛΙΑΣ ΖΙΩΓΑΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΔΕΧΕΤΑΙ ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ: ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟΥ ΠΡΟΣ 3 3/4 % ΜΕΧΡΙ ΔΡΧ. 125.000 ΟΦΕΙΣ ΠΡΟΒΩΣΙΑΣ ΥΠΟ ΤΟΥΣ ΚΑΛΙΤΕΡΟΥΣ ΟΡΟΥΣ

ΑΡΙΣΤ. ΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΟΥ : «ΠΟΡΤΡΑΙΤΟ».

Ι. ΤΣΑΡΟΥΧΗ : «ΑΚΡΟΠΟΛΙΣ».

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

Από σήμερα, όσο η πληθώρα της ύλης θα μας το επιβάλει, θα διαθέτουμε ένα μέρος της σελίδας αυτής για τα σημειώματά μας.

Με τον τρόπο αυτό θα μας εδίδεται η ευχέρεια να σχολιάζουμε τα πνευματικά ζητήματα της εβδομάδας, όσο κι' όπως μας είναι δυνατό.

ΕΚΣΤΡΑΤΕΙΕΣ

Ο κ. Γρ. Ξενοπούλος ξεστομάει πάλι, τ' απόγευμα της παρασάμενης Κυριακής, από την καθιερωμένη του στήλη, κατά των νέων συγγραφέων. Φαίνεται και το έχει πάρει συνήθεια... Ελάχιστοι άσχηληθήκαμε ως τώρα με την περιγραφή αυτή έκστρατεία του. Νομίζουμε πως δε συντρέχει κανείς λόγος να υπερασπίσουμε τους νέους συγγραφείς, από μια επίθεση, που αντί να τους βλάψει, αντίθετα, καθιέρωσε το ήθικό κύρος τους. Η σημερινή μας λοιπόν επέμβαση έχει μοναδικό σκοπό να υπερασπίσει τον... κ. Γρ. Ξενοπούλο κατά... του έαυτού του. Προγραμματικά, με τα άρθρα του αυτά, προσφέρει στην πενηντάχρονη πνευματική του εργασία, τη χειρότερη υπηρεσία. Κανείς έχθρος του δε θα μπορούσε να του κάνει χειρότερο κακό. Αδικεί και καταποιεί κατά ένα ανεπαρκές τρόπο τον έαυτό του. Στόν καθήρορο που πήρε ως σταματήσι, όσο είναι ακόμα καιρός. Τα λόγια αυτά λόγω μας πηγάζουν από την πιο ειλικρινή πρόθεση: αν θέλει δε το πιστεύει...

ΜΝΗΜΟΣΥΝΟ ΝΙΡΒΑΝΑ

Όπως αναγγείλαμε στο προηγούμενο φύλλο μας, τα «Νεοελληνικά Γράμματα» σε συνεργασία

Ό,τι θα έπουμε

με τον «Φοιτητικό Όμιλο Πειραιώς» διοργάνωσαν φιλολογικό μνημόσυνο στον Παύλο Νιρβάνα, που ο Εαφικός του χαμός βόησε σε πένθος ολόκληρη την πνευματική οικογένεια του τόπου μας.

Με την άφορμη του μνημοσύνου αυτού, τα «Νεοελληνικά Γράμματα» αποφάσισαν ν' αφιρώσουν το ερχόμενο φύλλο τους, για να τιμήσουν τη μνήμη ενός εκλεκτού διανοητή, που αγάπησε σ' όλη του τη ζωή και υπατάσσεται φανατικά τα νεύατά.

ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΑ

Πολλοί πρωτοετείς φοιτητές της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, μας καταγγέλλουν ένα νέο κρούσμα επίθεσης στη δημοτική μας γλώσσα, από καθηγητή του Πανεπιστημίου τους, που μιλώντας επαιρηματικά για τη δημοτική γλώσσα την έβρισε, απόκαλώντας την χυδαία κι' ανύπαρκτη. Δεν θέλουμε να δημιουργήσουμε ζήτημα, με κι' αναγνωρίζουμε στον κ. καθηγητή το δικαίωμα να λέει... ό,τι θέλει.

Μά μας σταματάει το επιχείρημα που έφερε, για να βρούμε τη δημοτική γλώσσα, σαν χυδαία κι' ανύπαρκτη. «Εάν, είπε, — ή έφα, αν θέλετε — η δημοτική ήτο πραγματική γλώσσα, πρώτον θα την ήγάπα ο λαός και δεύτερον ο κ. Ήλευθερουδάκης και η Έσπαιρέβα «Πυρός» θα ανέτασσαν τās εγκυκλοπαίδειες των εν αυτή!».

Τι καταπληχτικό επιχείρημα, αλήθεια! Ο λαός δεν αγάπησε

τη δημοτική γλώσσα... Μά τότε, τί νομίζει ο κ. καθηγητής, πως αγαπάει; Κι' άκουσε ποτέ το λαό, και την μορφωμένη τάξη ακόμα, να μιλάει άλλη γλώσσα από τη δημοτική; Μά το άλλο επιχείρημα είναι γλέντι: 'Αφού οι εγκυκλοπαίδειες δεν συνταχτήκανε στη δημοτική, η γλώσσα αυτή είναι ανύπαρκτη και χυδαία!... Ο κ. καθηγητής φαίνεται πως δεν διαβάζει άλλο από τις εγκυκλοπαίδειες. Κι' από κεί, φυσικά, βγάζει τα επιχείρηματά του...

ΑΘΗΝΑ - ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

Τους τελευταίους μήνες ο θόρυβος που είχε ξεσπάσει για το ζήτημα της Έπαρχιας και της Πρωτεύουσας, είχε κοπάσει. Μάλιστα ύστερα από τη σωστή λύση που δόθηκε στο ζήτημα, της απόλυτης, δηλαδή, Ισοτιμίας ανάμεσα στους πρωτευουσάκους και τους επαρχιώτες λογοτέχνες — θέση που αναπτύχθηκε επανειλημμένα και πλατεία από το περιοδικό μας — νομίζαμε πως δεν υπήρχε καν ένα τέτοιο ζήτημα. Η τέχνη τάχα, μήπως έχει πατριδα και σύνορα; Δεν είμαστε από κείνους που θά το υποστηρίζαμε.

Μά όμως που τελευταία άρχισε πάλι να συζητείται έντονα η θέση των επαρχιωτών λογοτεχνών μέσα στη πνευματική μας οικογένεια. Η Θεσσαλονίκη — πολύ σωστά — διαμαρτύρεται.

Οι τέτοιες άγνοες και προσωπικές κάποτε συζητήσεις καταβάλλουν σε χαμηλό επίπεδο την πνευματική ζωή του τόπου μας.

ΜΑΓΙΚΗ ΕΙΚΟΝΑ

Στο περασμένο φύλλο μας, κάτω από τη φωτογραφία του κ. Δ. Φωτιάδη στα «πορτραίτα συγγραφέων μεταπολεμικής γενεάς», υπήρχε η λεζάντα: «Ο κ. Δ. Φωτιάδης (δεξιά) με τον ποιητή κ. Ν. Καββαδία». Στη φωτογραφία όμως πουθενά δεν έφαινανται ο ποιητής και ο «Μαραμπού». Όπως είναι γνωστό, πρόκειται για ένα ταξιδευτή δεξ' επογγέλιματος, που συχνά ξεκινάει για τις μακρινές θάλασσες που έχει τραγουδήσει. Αυτό όμως δεν μπορεί βέβαια να έχει κομμάτι, απόλυτως κομμάτι σχέση με την παραπάνω περίπτωση. Οι λόγοι είναι πολύ πιο πειστικοί. Το μέρος του κλισέ που... θα φαίνονταν ο αγαπητός φίλος και ποιητής έπαθε άριαμένες «αβαρίες», όπως θα έλεγε ο ίδιος στη κοιτική του γλώσσα, κι' έτσι στο τυπογραφείο αναγκάσθηκαν την τελευταία στιγμή να το κόψουν. Η λεζάντα ξεχάστηκε και παρέμεινε, προς σκανδαλισμό των αναγνωστών μας και του ίδιου.

Ο ΤΥΠΟΣ ΣΤΗΝ ΑΜΕΡΙΚΗ

Όπως ανακοίνωσε «Η Διεύθυνση εφημερίδων και περιοδικών» της Ουάσινγκτον, ο τύπος στις Ηνωμένες Πολιτείες σημείωσε, τον περασμένο χρόνο, την παρακάτω κίνηση:

Ο αριθμός των εκδιδόμενων εφημερίδων και περιοδικών έμεινε από 1937 κατά 221 σχετικά με τον προηγούμενο χρόνο. Κυκλοφόρησαν 2.084 καθημερινές

εφημερίδες στην αγγλική γλώσσα (23 λιγότερες από το 1936), 10.629 εβδομαδιαίες επιθεωρήσεις και περιοδικά (176 λιγότερα) και 351 ημεβδομαδιαία (18 λιγότερα). Αντίθετα ο αριθμός των ξενογλωσσών εφημερίδων αυξήθηκε κατά 11. Οι παραπάνω 2.084 ημερήσιες εφημερίδες αντιστοιχούν: 1605 έσπερινές, 454 πρωινές και 25 με πολλαπλές εκδόσεις.

Οι εφημερίδες αυτές πουλούν 41.400.000 φύλλα την ημέρα: 25.800.000 οι πρωινές και 15.600.000 οι έσπερινές.

ΠΑΡΑ ΠΟΛΛΑ!

Η Άννα Μπίρτε, η Άγγλιθα συγγραφέας του «Tessa» και του «Η Νύμφη με την πιστή καρδιά», που γνώρισαν μια παγκόσμια επιτυχία, παραποιούνται, σε μια τελευταία συνέντευξη της που έδωσε, πως... κερδίζει πάρα πολλά! «Κερδίζω πάρα πολλά! Είπα το ποσοστό 25% που μου παίρνει ο εκδότης μου, δεν είναι καθόλου λογικό, όταν λογοδοούμε ποιούς κινδύνους διατρέχει. Έξ' άλλου σ' αυτόν χρωστάω ολόκληρη τη σταδιοδρομία μου. Απορώ πως βρίσκονται ακόμα εκδότες να βγάλουν βιβλία μ' αυτές τις συνθήκες.

Πισί να μου εκδόσει το μεταστροφή μου «Tessa», δεν μου είχαν πληρώσει ποτέ περισσότερα από δέκα λίρες για ένα διήγημά μου. Τώρα μου τα πληρώνουν 100 λίρες το καθένα στην Άμερική και 40 λίρες στην Άγγλια. Από τα ποσά αυτά δεν παίρνω ούτε πεντάρα ο εκδότης μου — είναι άδικο!».

Τι εύχασμένοι τόποι! Πως να μην τους ζηλεύει κανείς, όταν συλλογιστεί τον δικό μας παραπροδορισμό!...